

NIERSTENEN VERWIJDEREN

→ ANNO 2016 ←

Goed nieuws: artsen kunnen hoe langer hoe beter nierstenen verwijderen zonder dat ze moeten snijden in het lichaam. Dokter Van Cleynenbreugel vertelt hoe dat vandaag gebeurt met de modernste technologieën.

TEKST: AN SWERTS

Tien op de honderd mensen, en dubbel zoveel mannen als vrouwen, ontwikkelen ooit nierstenen. Dat zijn steenachtige afzettingen van stoffen in de urine die normaal opgelost blijven, maar om tal van redenen toch uitkristalliseren en samenklonteren.

Nierstenen die niet spontaan met de urine afvloeien en blijvende klachten of infecties geven, worden beter verwijderd. In zeldzame gevallen verdwijnen ze eenvoudig met medicatie, maar meestal is een ingreep nodig. Tot begin jaren tachtig betekende dat voor de patiënt een ingrijpende opera-

tie met een grote snede in de flank of onderbuik. Urologen werden toen nog *steensnijders* genoemd. Maar vandaag kunnen nierstenen op een veel minder ingrijpende manier worden verwijderd. Gelukkig, want nierstenen komen makkelijk weer terug.

SCHOKGOLVEN

De minst ingrijpende techniek bestaat uit het vergruizen van de steen van buitenaf met een niersteenvergruizer, die alleen met de huid contact maakt. “Dat toestel lokaliseert de steen met ultrasoon geluid of RX-stralen en stuurt er hoogenergetische schokgolven op af”, vertelt dokter Ben Van Cleynenbreugel, uroloog in UZ Leuven. “De meeste nierstenen kunnen in een of meerdere sessies worden vergruisd tot fragmentjes die klein genoeg zijn om uit te plassen.”

Met het moderne type niersteenvergruizer, waarmee UZ Leuven al zo'n twintig jaar werkt, hoeft de patiënt niet meer onder narcose. Een pijnstillertablet volstaat om de schokgolven te doorstaan. “En met ons nieuwste toestel, dat we zo'n twee jaar geleden aanschafte, kunnen we ook iedere patiënt in rugligging behandelen. Met ons vorige toestel moest de patiënt, afhankelijk van de locatie van zijn niersteen, ook wel eens in buikligging plaatsnemen. En dat is

“We geraken nu tot in alle uithoeken van de nier”

Dr. Van Cleynenbreugel

toch minder comfortabel als je weet dat je tijdens de behandeling zo'n veertig minuten op een onderzoekstafel moet liggen, zónder te bewegen.”

KIJKBUIS

Maar wat als de steen niet voldoende vergruisd kan worden, omdat hij te hard is bijvoorbeeld? “Dan zoeken we de steen in het lichaam, onder narcose, met een kijkbuis op”, legt dokter Van Cleynenbreugel uit. “Dat is een hol buisje met een minicamera en een werkschacht. Langs de werkschacht kunnen instrumentjes naar binnen glijden, om de steen zo te grijpen en om hem als het nodig is vooraf nog te vergruizen met laserstralen, ultrasoon geluid of trillingen.” Om stenen of steenfragmenten groter dan twee centimeter weg te halen, is een brede werkschacht, en dus een brede kijkbuis nodig. “Die kan via een kleine snede in de rug heel gericht tot op de doelwitplaats worden geschoven. Maar voor de verwijdering van kleinere stenen of steenfragmenten volstaat een smallere kijkbuis. En die is smal genoeg om zonder snede naar binnen te brengen, dus langs een natuurlijke lichaamsopening: de urinebuis.”

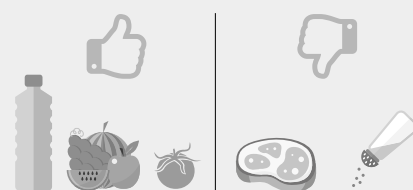
SPITSTECHNOLOGIE

“Om langs de urinebuis een weg te banen naar de blaas, de urineleider en de nier hadden we aanvankelijk alleen starre en halfbuigzame kijkbuisjes. Daarmee geraakten we niet altijd tot op de doelwitplaats, waardoor we ook weleens kleine stenen langs een brede kijkbuis in de rug moesten wegnemen. Maar zo'n vijf jaar geleden verschenen er ook flexibele kijkbuisjes. De voorbije jaren werden die buisjes alsmaar smaller, zonder aan uitrusting in te boeten. Met de nieuwste buisjes geraken we ondertussen tot in alle uithoeken van de nier. We investeren er dan ook volop in, zodat we méér ingrepen langs de urinebuis, en dus zonder sneetje in de rug, kunnen uitvoeren. Want dat bespaart de patiënt toch weer enkele ziekenhuisdagen.”

BETER VOORKOMEN

Hoe kun je nierstenen vermijden? De meest eenvoudige en efficiënte manier is veel drinken. Daarnaast eet je best voldoende calcium en niet te veel zout of dierlijke eiwitten.

Meer info over hoe je nierstenen voorkomt op www.uzleuven.be/nierstenen-voorkomen

DOET HET PIJN?

Kleine nierstenen, tot pakweg 5 millimeter: vloeien vaak spontaan met de urine naar buiten. Dat geeft ongemak, afhankelijk van de grootte en de vorm van de steen.

Grotere stenen: zitten vaker in de nieren of de blaas, met ontstekingen tot gevolg. Als ze in de urineleiders blijven steken, kan dat erg pijnlijke nierkolieken veroorzaken.

